

Hyvinvointipalveluiden talouskatsaus 1/2025

Hyvinvointilautakunta 13.05.2025 § 37

15/02.02.00.03/2025

Kunnanvaltuusto on kokouksessa 9.12.2024 §:ssä 230 hyväksynyt vuoden 2025 talousarvion ja samalla hyvinvointipalveluiden tulosalueelle määrärahat ja toimintatavoitteet. Hyvinvointipalveluiden käyttösuunnitelma ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2025 on hyväksytty hyvinvointilautakunnassa 13.5.2025 §:ssä 8.

Hyvinvointilautakunta käsittelee ensimmäisessä talouskatsauksessa talousarvion seurantatiedot ja tavoitteiden toteuman maaliskuun lopun tilanteen mukaisesti.

Hyvinvointipalveluiden talousarvio vuodelle 2025 laadittiin hyvin tarkasti talouden tasapainottamisen ohjeiden mukaisesti. Talousarvion laadinnan aikaan oli tiedossa esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen tuleva lakiuudistus, mutta koska lain ja opetussuunnitelman valmistelut olivat kesken, ei uudistukseen voitu vielä tarkasti varautua.

Kunnille on osoitettu lakiuudistukseen asukaskohtainen määräraha, joka maksetaan kunnille osana yleiskatteellista peruspalveluiden valtionosuutta. Liperin kunnan saama laskennallinen valtionosuus vuodelle 2025 on noin 81 000 €.

Hyvinvoinnin hallinto

Hyvinvoinnin hallinnon tulosalue etenee oman toiminnan osalta talousarviossa. Tulosalueen vuosikate maaliskuun lopussa on 23,9 % eli -143 639 €. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kustannuspaikan menot ovat edellistä vuotta selvästi suuremmat, koska hyvinvointipedagogien ja perheohjaajan palkkakustannukset on ohjattu sinne. Tulosalueelle ei esitetä määrärahamuutoksia.

Perusopetus

Perusopetuksen tulosalueen vuosikate maaliskuun lopussa on 24,5 % eli -3 874 645 €. Tulosalue on kokonaisuutena talousarviossa. Ylityksiä on joillakin kustannuspaikoilla tullut muutaman pitkän poissaolon sijaiskustannuksista. Lisäksi vuoden vaihteessa jouduttiin palkkaamaan yksi valmistavan opetuksen opettaja lisää Liperin kouluun, kun oppilaiden määrä kasvoi. Tähän ei talousarviota tehdessä ollut voitu varautua. Honkalammen koulun kustannukset laskutetaan oppilaiden kotikunnilta puolivuositain, joten tulot eivät ole ovat tasaisen käytön mukaiset.

Tulosalueella on varauduttu 1.8.2025 voimaan tulevaan oppimisen tuen lakiuudistukseen. Uudistuksessa tuen kolmiportaisuus poistuu ja oppilaan tuen lähtökohtana on ryhmään annettava tuki. Ryhmäkohtainen tuki perustuu yhteisopettajuuteen, samanaikaisopettajuuteen, tukiopetukseen ja monipuolisiin oppimisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin.

Liperin kunnan perusopetuksessa on vahvasti resursoitu oppimisen ja kasvun tuen järjestelyihin. Lakimuutoksessa edellytetään, että opetuksen järjestäjä varaa 0,122 vuosiviikkotuntia/oppilas ryhmäkohtaisiin tukitoimiin. Liperissä varattu resurssi on jo nyt selvästi minimitasoa suurempi. Tuen muutosten valmistelussa on vielä päädytty vahvistamaan järjestelyitä seuraavasti:

- yläkouluun palkataan uusi erityisluokanopettaja
- Salokylän, Mattisenlahden, Liperin ja Viinijärven kouluissa toimii resurssiluokanopettaja, jolla ei ole kiinteää omaa luokkaa
- tukiopetusresurssia ja tuntivarausta samanaikaisopetukseen lisätään. Tämä mahdollistaa mm. koulun nepsy-valmentajien antaman konsultatiivisen ohjauksen.

Näihin uudistuksiin esitetään 70 000 euron lisämäärärahaa. Lisäksi esitetään 20 000 € lisämäärärahaa Honkalammelle avatun lastensuojeluyksikön erityisluokanopettajan palkkaukseen. Hyvinvointilautakunta on evästännyt palkkauksen valmistelussa maaliskuun kokouksessa. Yksikössä työskentelevän erityisluokanopettajan palkkakustannukset voidaan laskuttaa opetuksessa olevien nuorten kotikunnilta, joten tuloarviota lisätään 15 000 €.

Yhteenvedona tulosalueelle esitetään seuraavat muutokset:

- tuloarvion korotus + 15 000 €
- menolisäys -90 000 €
- toimintakatteen muutos -75 000 €

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tulosalueen toimintakate maaliskuun lopussa on 23,3 % eli -1 987 562 €. Tulosalue on pysynyt asetetussa tavoitteessaan. Kuitenkin lasten tuen tarpeisiin vastaaminen sekä esiopetuksen tuen uudistaminen edellyttää nyt ennakointia ja yhden varhaiskasvatuksen erityisopettajan lisäresurssin palkkaamista tulosalueelle. Esiopetuksessa tuen uudistuksen myötä ennakoiviin tukitoimiin täytyy kohdentaa lisäresurssia ja näin ollen tämä vakanssilisäysmuutos on perusteltua viedä henkilöstösuunnitelmaan talouskatsauksen yhteydessä.

Päiväkodinjohtajien tehtäviä ja vastuuta julkisen vallan käytöstä on tarkasteltu alkuvuodesta. Heillä ei nyt ole riittävästi päätösvaltaa toimia tehtävissään. Päiväkodinjohtajien tehtävät esitetään muutettavaksi

viroiksi, koska jatkossa päiväkodinjohtajien tehtävään sisältyisi mm. tuen päätöksiä. Nämä virkamuutokset viedään kootusti henkilöstösuunnitelmaan ja otetaan käyttöön porrastetusti viimeistään 1.10.2025 alkaen. Päiväkodin johtajan tehtävän muuttaminen viraksi selkeyttää oppimisen tukeen liittyviä hallinnollisia prosesseja sekä päiväkodin toiminnasta vastaamista.

Varhaiskasvatuksen osalta talouskatsauksen yhteydessä ei esitetä määrärahamuutoksia, mutta esitetään henkilöstösuunnitelman muutoksena yhden erityisopettajan lisäystä sekä päiväkodin johtajien tehtävien muuttamista viroiksi.

Opinto- ja vapaa-aika

Opinto- ja vapaa-ajan tulosalueen toimintakate maaliskuun lopussa on 21,7 % eli -521 841 €. Talous ja toiminta etenevät lähes talousarvion mukaisesti. Alitusta selittävät vasta myöhemmin laskutettavat musiikkiopiston ja seutuopiston maksuosuudet sekä myöhemmin myönnettävät vapaa-aikapalvelujen toiminta-avustukset. Vapaa-aikapalveluiden tulosalueelle ei esitetä määrärahamuutoksia, mutta henkilöstösuunnitelmaan esitetään muutoksena

- terveysliikunnan ohjaajan vakanssin muutos määräaikaisesta toistaiseksi täytettäväksi
- kulttuuri- ja vapaa-aikaohjaajan nimikkeen muutos kulttuurituottajaksi uuden työntekijän aloittaessa.

Vaikutusten arviointi	Talouskatsauksen esittämät määrärahamuutokset heikentävät vuosikatetta -75 000 €.
Valmistelija	Hyvinvointijohtaja
Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Lappalainen Riitta
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta hyväksyy ensimmäisen talouskatsauksen sekä sen sisältämät määrärahojen ja henkilöstösuunnitelman muutokset ja esittää ne kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.
Päätös	Asian esittelystä poiketen kulttuurintuottaja nimike muutetaan kulttuurikoordinaattoriksi. Hyväksyttiin päätösehdotus.
Ote	Kunnanhallitus
Toimeenpano	Hyvinvointipalvelut
Tiedoksi	Talousjohtaja
Lisätietoja	Hyvinvointijohtaja p. 040 834 7185